

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 26/5 21 om erhvervsfremme m.v. 2021.

(Redegørelse nr. R 18).

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

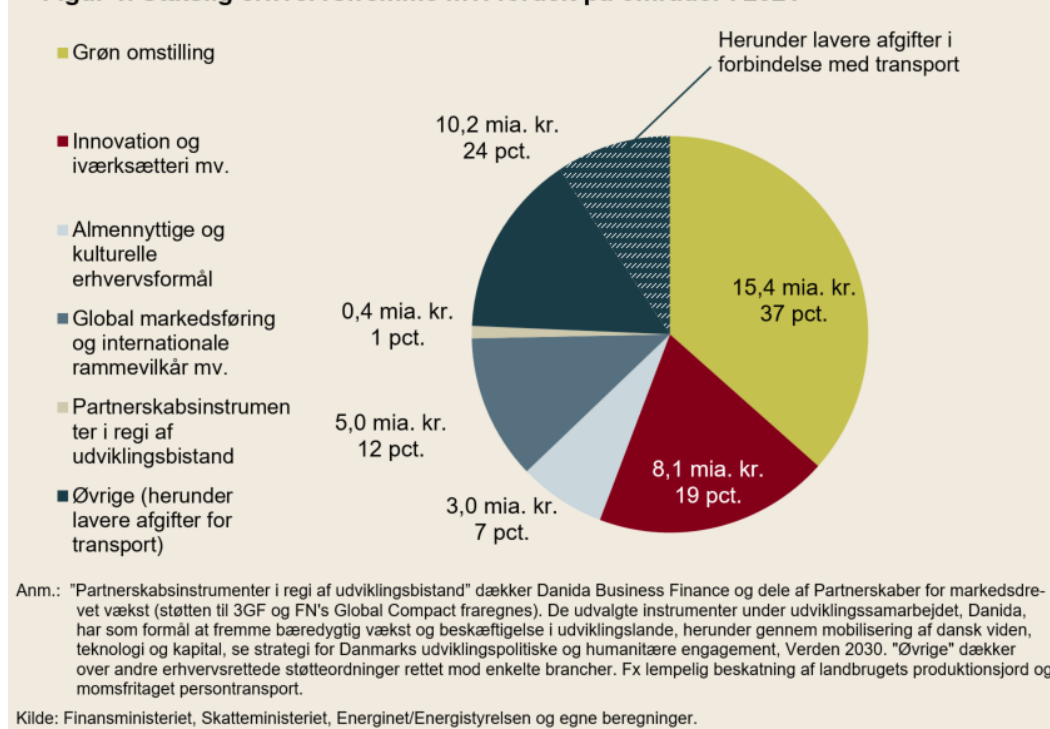
1. SAMMENFATNING

Redegørelse om erhvervsfremme mv. 2021 giver et overblik over den danske erhvervsfremme mv. til virksomhederne. Redegørelsen omfatter finanslovsordninger, skattebegunstigende ordninger (skatteudgifter), EU-støtte og kommunale udgifter, som har form af støtte til erhverv, hvorigennem der overføres midler til virksomheder og institutioner, så disse

virksomheder og institutioner opnår en økonomisk fordel, som de ellers ikke ville have haft.

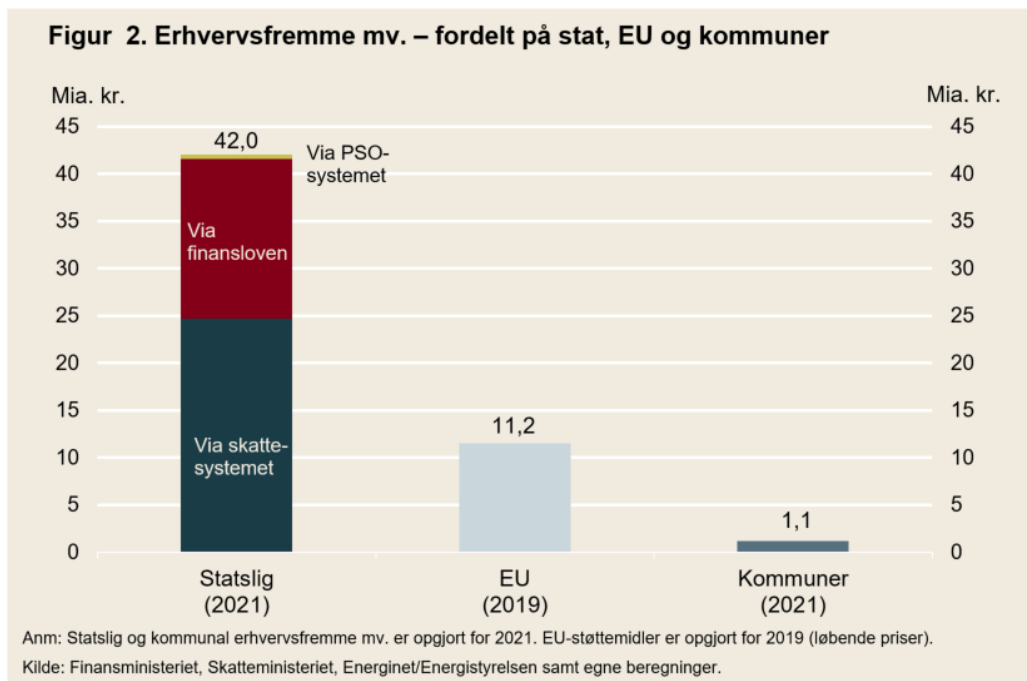
I 2021 forventes den statslige erhvervsfremme mv. at udgøre ca. 42,0 mia. kr. Hertil kommer EU-støtte til erhvervsfremme mv. i Danmark, som udgør ca. 11,2 mia. kr., mens de kommunale udgifter til erhvervsfremme mv. forventes at udgøre 1,1 mia. kr. i 2021.

Den største post i den statslige erhvervsfremme mv. er ordninger med fokus på grøn omstilling og vedvarende energi. Godt en tredjedel går hertil, se figur 1. Andre formål er innovation og iværksætter mv., almennyttige og kulturelle erhvervsformål samt global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Dertil kommer fremme af bestemte erhverv eller formål, fx lavere beskatning af landbrugets produktionsjord og sygeforsikring for selvstændige og mindre private arbejdsgivere, men også til lavere afgifter/afgiftsfritagelser i forbindelse med transport.

Figur 1. Statslig erhvervsfremme mv. fordelt på områder i 2021

Udgifter til erhvervsfremme mv. via finansloven udgør 16,9 mia. kr., mens erhvervsfremme mv. via skattesystemet skønnes at udgøre ca. 24,6 mia. kr., se figur 2. Skatteudgifterne udgør således godt 59 pct. af den samlede statslige erhvervs-

fremme mv. Hertil kommer støtte til vedvarende energi, der finansieres af elforbrugerne via PSO-tilskuddene. Denne udgift forventes at udgøre 0,5 mia. kr. i 2021. Ordningen er under afvikling og er fuldt udfaset i 2022.

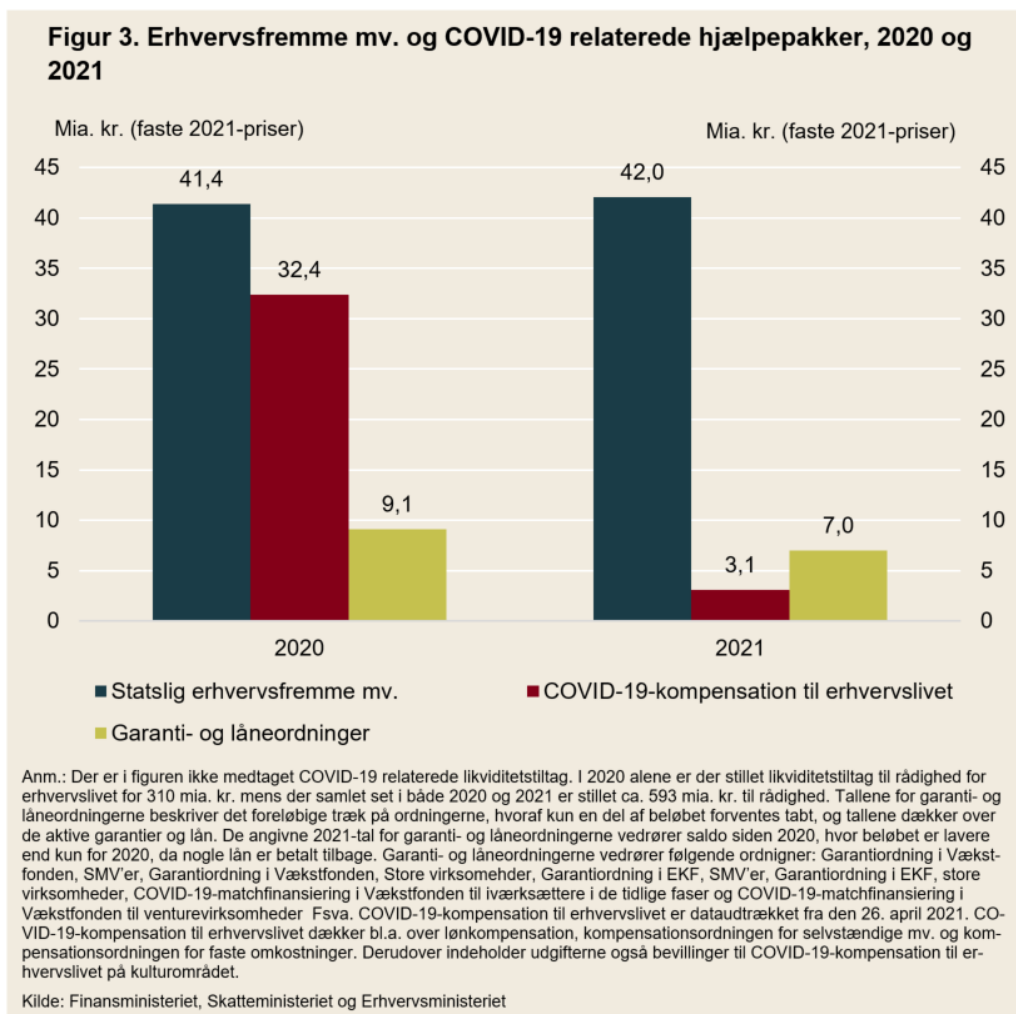
Pga. corona-pandemien har regeringen ekstraordinært, i forhold til traditionel erhvervsfremme, stillet en række hjælpepakker til rådighed for erhvervslivet for at afbøde de afledte, negative økonomiske konsekvenser. Hjælpepakkerne består bl.a. af en række forskellige kompensationsordninger til virksomhederne, ligesom der er etableret COVID-19 relateret adgang til likviditet og garantiordninger.

I årets redegørelse er de ekstraordinære og engangsbetonede erhvervsrettede statslige udgifter til håndtering af de økonomiske konsekvenser af COVID-19 håndteret i et særskilt temaafsnit. Dvs. at COVID-19 relaterede udgifter som følge af bl.a. hjælpepakker, likviditetsordninger og garanti- og låneordninger ikke indgår i opgørelsen af statslig erhvervsfremme mv. i redegørelsen, der kan benyttes til at følge udviklingen over tid, men er opgjort særskilt.

De generelle COVID-19 relaterede kompensationsordninger til virksomhederne løber frem til og med den 30. juni 2021, hvorefter de skal udfases, i takt med at samfundet gen-

åbnes yderligere. Der er foreløbigt udbetalt 35,2 mia. kr. fra marts 2020 og frem til den 26. april 2021 i direkte kompensation til erhvervslivet. Dertil er der iværksat en række erhvervsrettede tiltag på kulturområdet for ca. 1 mia. kr. i kølvandet på COVID-19 krisen. De samlede udbetalinger til kompensationsordningerne vil vokse yderligere, da der stadig er ubehandlede ansøgninger, og da det stadig er muligt at ansøge om kompensation. Omvendt vil nogle virksomheder betale kompensation tilbage i forbindelse med efterkontrollen af kompensationsordningerne.

Der er alene i 2020 udbetalt ca. 32,4 mia. kr. (i faste 2021-priser) i direkte kompensation til erhvervs- og kulturlivet og stillet garanti- og låneordninger til rådighed for 9 mia. kr. (i faste 2021-priser) under Erhvervsministeriet, fx garantiordningerne i Vækstfonden og EKF, se figur 3. Dertil er der i 2020 og 2021 stillet likviditetstiltag på skatteområdet til erhvervslivet for et trecifret mia. beløb.

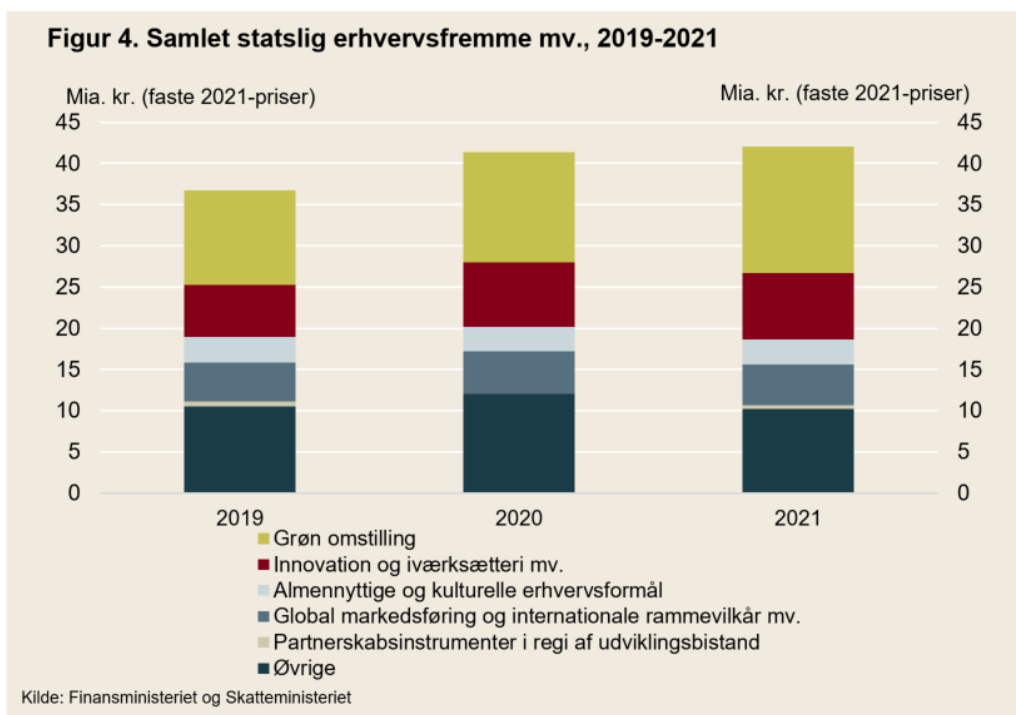
Der er desuden iværksat en række stimuli-initiativer for samlet 135 mia. kr. frem mod 2022 for at understøtte efterspørgslen i samfundet, hvoraf hovedparten er målrettet erhvervslivet generelt. Flere af stimuli-initiativerne har fokus på grøn og digital genstart af samfundet. I det omfang, at stimuli-initiativerne har medført forhøjelser af konkrete finanslovsbevillinger til erhvervsfremme mv. af udvalgte områder, medgår det i opgørelsen af den samlede statslige erhvervsfremme mv. Dette gælder fx for den grønne match-finansieringsordning, der følger af eksportpakken til genstart af dansk eksport.

2. STATSLIG ERHVERVSFREMME MV.

Fra 2019 til 2020 er de samlede statslige midler til erhvervsfremme mv. steget med ca. 4,7 mia. kr. (målt i 2021-priser), se figur 4. Det skyldes især en stigning i udgifterne til grøn om-

stilling, bl.a. som følge af en stigning i PSO-tilskud på ca. 1,9 mia. kr., og en stigning i udgifterne til innovation og iværksætteri, bl.a. som følge af øget merfradrag for udgifter til forskning og udvikling på ca. 1,8 mia. kr.

Det seneste år er de samlede statslige midler til erhvervsfremme mv. steget med ca. 0,7 mia. kr. fra 2020 til 2021 (målt i 2021-priser). Det skyldes primært en stigning i udgifterne til grøn omstilling, der er steget med ca. 2,0 mia. kr. fra 2020 til 2021, bl.a. som følge af de klimaaftaler, der er indgået i løbet af 2020. Dertil er der sket en midlertidig opjustering af nogle finanslovskonti som følge af stimuli-initiativer i kølvandet på COVID-19, herunder blandt andet til fremme af eksport. Samtidig med at udgifterne til grøn omstilling og innovation og iværksætteri er steget i 2021, er der sket et fald i udgifterne til øvrige støtteordninger med ca. 1,8 mia. Det store fald i udgifterne fra 2020 til 2021 skyldes især, at der i 2020 blev udbetalt ca. 1,9 mia. kr. til erstatning ved aflivning af dyr, hvorefter udgifterne nedjusteres i 2021 til 3,6 mio. kr.

Over tid ændrer sammensætningen af den samlede erhvervsfremme mv. sig. Fra 2019 til 2021 er andelen, der går til grøn omstilling, steget fra 31 pct. til knap 37 pct., se tabel 1. Det følger blandt andet af *Klimaaftale for energi og industri mv. 2020*. Hertil kommer en udgiftsstigning for PSO-tilskud på ca. 1,3 mia. kr., som hænger sammen med en stor stigning i

antallet af ansøgninger på støtteberettiget biogas til elproduktion og dermed en stigning i støtteudgifterne. Med *Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016* bliver PSO-udgifterne til vedvarende energi gradvist flyttet over på finansloven, således at PSO-systemet er fuldt afviklet den 1. januar 2022.

Tabel 1. Samlede statslige udgifter erhvervsfremme mv. fordelt på områder, 2019 og 2021

	2019		2021
	Pct.	Pct.	Mia. kr.
Grøn omstilling	31,3	36,5	15,4
Ordninger rettet mod miljø, klima og natur. Fx ordninger under energiaftalen fra 2018 (herunder ny havvindmøllepark og geotermi), økologisk arealtilskud, tilskud til miljøvenlig elproduktion samt afgiftsfrigørelse af vedvarende energi fra biomasse.			
Innovation og iværksætteri mv.	17,2	19,2	8,1
Ordninger med fokus på at styrke forskning, innovation samt iværksætteri, bl.a. gennem uddannelse, herunder ordninger på forskningsrammen (fx Danmarks Innovationsfond)			
Almennyttige og kulturelle formål	8,4	7,1	3,0
Ordninger målrettet almennyttige fonde, fx fradrag for fondes almennyttige bevillinger og henrettelser, samt ordninger på kulturområdet med et kommercielt sigte, fx filmtilskud, tilskud til udgivelse af dagblade og nulmoms for trykte aviser og blade.			
Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.	12,8	11,8	5,0
Ordninger rettet mod eksportfremme, turisme og skatteordninger begrundet i ensartet behandling mellem virksomheder i Danmark og virksomheder i udlandet, fx generel eksportfremme, Visit Denmark, proceslempelser og DIS-ordningen.			
Partnerskabsinstrumenter under udviklingssamarbejde	1,7	1,0	0,4
Erhvervsrettede ordninger på udlandsrammen. Fx Danida Business Finance			
Øvrig erhvervsfremme	28,6	24,3	10,3
Ordninger til at fremme enkelte brancher og aktiviteter. Fx lempelig beskatning af landbrugets produktionsjord, promilleafgiftsfonde, og lavere afgifter i forbindelse med transport			
I alt	100	100	42,0

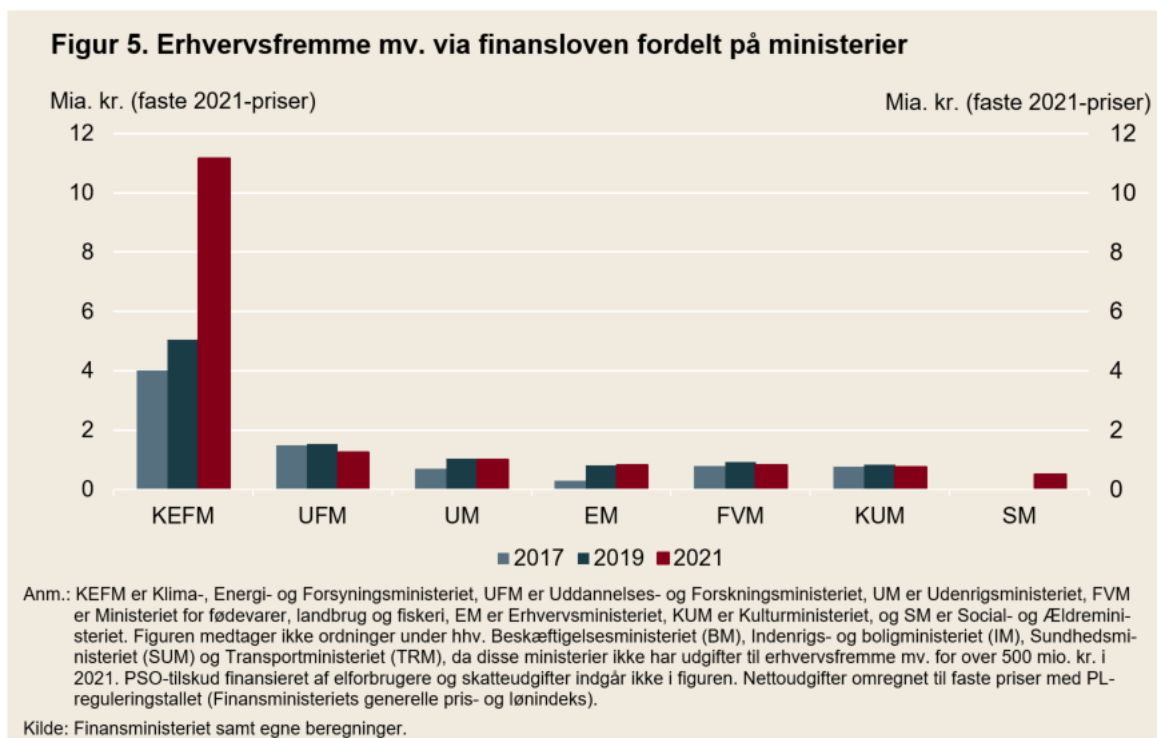
Anm: Opgørelsen opfatter udgifter til erhvervsfremme mv. på finansloven, PSO-udgifter og erhvervsfremme mv. gennem skattesystemet (skatteudgifter).

3. ERHVERVSFREMME MV. VIA FINANSLOVEN

Ordninger via finansloven dækker bevillinger til erhvervsfremmeordninger, som fremgår direkte på finansloven.

Erhvervsfremme mv. via finansloven forventes at udgøre 16,9 mia. kr. i 2021. Fordeles udgifterne på ministerområder, er det Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, der afholder flest udgifter til erhvervsfremme mv. i 2021 svarende til 2/3 af støtten via finansloven eller godt 11,2 mia. kr., se figur 5.

Ordningerne er steget kraftigt i de seneste år, bl.a. som følge af en større andel af PSO-tilskuddene finansieres over finansloven og en generel prioritering af ordninger vedr. grøn omstilling, fx gennem klimaaftaler og Energiaftalen fra 2018. Uddannelses- og Forskningsministeriet afholder det næsthøjeste niveau af udgifter til erhvervsfremme mv. på 1,2 mia. kr. i 2021. Det er lavere end niveauet for udgifterne i 2017 og 2019, se figur 5.

En mere detaljeret fordeling af midlerne til erhvervsfremme mv. via finansloven fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Statslig erhvervsfremme mv. via finansloven, 2021

	Mio. kr.
Partnerskabsinstrumenter i regi af udviklingsbistand	423
Danida Sustainable Infrastructure Finance	418
Grøn omstilling	11.795
Udgifter til el-PSO	5.447
Tilskud til opgradering eller rensning af biogas (gas-PSO i 2013 og 2014)	2.478
Energibesparelser i bygninger	642
Energibesparelser i erhvervene	588
Udbygning af dansk energiforskning og -udvikling	515
Solcelleanlæg og øvrige små VE-anlæg	280
Udviklings- og forskningsaktiviteter inden for fødevarersektoren, GUDP	235
Reserve til tilskud til udfasning af olie- og gasfyr	225
Biogas (til transport og proces)	196
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, MUDP	144
Tilskud til udrulning af fjernvarme	143
Screening og forundersøgelser til udbud for havvind	136
Innovation og iværksætteri mv.	1.801
Strategisk og udfordringsdrevet forskning	666
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter	313
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse	299
Teknologiudvikling og Innovation	133
Almennyttige og kulturelle erhvervsformål	759
Trykte nyhedsmedier og skrevne internetbaserede medier (mediestøtte)	392
Tilskud til udvikling, produktion og formidling af film mv.	216
Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.	838
Eksport- og investeringsfremme mv.	461
VisitDenmark	120
Øvrige	1.288
Ramme til støtte af oplevelsesindustrien gennem aktiviteter på social- og ældreområdet	250
Ramme til støtte af oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser for udsatte og sårbare borgere	250
Apotekstilskud	233
Promilleafgiftsfonden for landbrug (promillemidler)	233
Sygeforsikring for mindre private arbejdsgivere	129
I alt via finansloven	16.904

Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via finansloven på minimum 100 mio. kr. »I alt« dækker over de samlede udgifter via finansloven og omfatter ordninger ud over de viste i tabellen. Summen er ekskl. den del af PSO-tilskuddene, der betales af el-forbrugerne.

Kilde: Finansministeriet

4. ERHVERVSFREMME MV. VIA SKATTESYSTEMET

Erhvervsfremme via skattesystemet (skattebegunstigelser også kaldet skatteudgifter) indebærer, at nogle virksomheder eller aktiviteter opnår en lempeligere beskatning pga. en gunstigende afgivelse fra de generelle skatte- og afgiftsregler. Det kan fx være i form af særligt lave skatte-, moms- eller afgiftssatser, skattefritagelse for særlige aktiviteter, fordelagtige afskrivningsregler o.l.

Skatteministeriet har for 2021 beregnet det umiddelbare mindreprovenu ved skatteudgifterne til 24,6 mia. kr.

Den beregnede skatteudgift for de enkelte ordninger fremstår som hovedregel større end det provenu, som staten alternativt kan anvende til andre tiltag, hvis skatteudgiften fjernes. Det skyldes, at ændrede skatter og afgifter kan medføre ændret adfærd og indebære afledte effekter på andre skatter og afgifter (tilbageløb). I boks 1 illustreres dette med forskerskatteordningen som eksempel.

Boks 1. Beregningseksempel: Skatteudgiften ved forskerskatteordningen

Erhvervsfremme mv. via skattesystemet skønnes i 2021 at indebære et umiddelbart mindreprovenu på 24,6 mia. kr.

Merprovenuet ved at afskaffe en skattebegunstigelse er typisk mindre, hvis der tages hensyn til tilbageløb og adfærd, end hvis der udelukkende ses på det umiddelbare provenu ved skatteudgiften. Det betyder, at det provenu, som staten kan anvende til andre formål, hvis en skatteudgift fjernes, som hovedregel er mindre end de beløb, der indgår i redegørelsen.

Den lempelige beskatning af forskere og nøglemedarbejdere (forskerskatteordningen) medfører, at danske virksomheder har lettere ved at tiltrække højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, idet ordningen gør det muligt at tilbyde en attraktiv indkomstbeskatning sammenlignet med de almindelige danske skatteregler.

Skatteudgiften ved forskerskatteordningen skønnes i 2021 at udgøre et umiddelbart mindreprovenu på ca. 1.240 mio. kr. Når der tages højde for afledte virkninger på andre skatter eller afgifter (tilbageløb) og ændret adfærd (færre udenlandske højt kvalificerede i Danmark), skønnes mindreprovenuet til ca. 250 mio. kr. i 2021. Den relativt høje selvfinansieringsgrad er udtryk for, at ordningen tiltrækker højt lønede personer til Danmark, der ikke ellers var kommet.

Mio. kr.	2021
Umiddelbart mindreprovenu	1.240
Mindreprovenu efter tilbageløb	1.050
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	250
Selvfinansieringsgrad, pct.	76

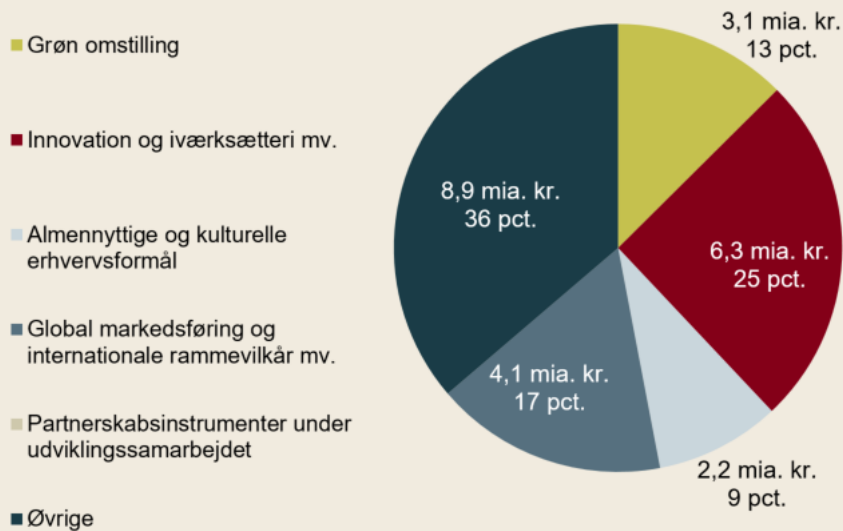
Anm.: Da forskerskatteordningen primært omfatter udlændinge, som har et lavere afgiftspligtigt forbrug i Danmark end danskere, er tilbageløbsfaktoren sat lavere end de sædvanlige 23 pct. Der er således beregningsteknisk forudsat en tilbageløbsprocent på 15 pct. Der er betydelige usikkerheder om de afledte effekter ved ændringer i ordningen. Der anvendes samme selvfinansieringsgrad (ca. 76 pct.) som ved besvarelse af SAU alm. del. spørgsmål nr. 306 af 19. marts 2021. Den relativt høje selvfinansieringsgrad er baseret på en undersøgelse på danske data, der peger på, at skatteændringer har relative store virkninger på medarbejdermobiliteten blandt højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft.

Kilde: Skatteministeriet.

Knap 13 pct. af erhvervsfremme mv. via skattesystemet er målrettet grøn omstilling og ca. 9 pct. til almenyttige og kulturelle erhvervsformål. Omtrent 25 pct. rettes mod innovation og iværksætteri, og ca. 17 pct. går til global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Endeligt går knap 36 pct.

til øvrig erhvervsfremme mv., hvilket bl.a. inkluderer lavere afgifter/afgiftsfritagelser i forbindelse med transport, lavere ansættelse af grundværdi på produktionsjord (bondegårdsreglen) og særligt fradrag for dagplejere (dagplejerfradrag), se figur 6.

Figur 6. Erhvervsfremme mv. via skattesystemet, fordelt på områder, 2021

Anm.: På grund af afrunding summer tallene ikke nødvendigvis.

Kilde: Skatteministeriet samt egne beregninger.

De største ordninger via skattesystemet er målrettet forskning og udvikling, almennyttige og kulturelle bevillinger samt afgiftslettelser eller fritagelser på transportområdet og

for biomasse. For en mere detaljeret oversigt over hvilke områder skatteudgifterne til erhvervsfremme mv. dækker se tabel 3.

Tabel 3. Statslig erhvervsfremme mv. via skattesystemet, 2021

	Mio. kr.
Grøn omstilling	3.095
Afgiftsfritagelse af vedvarende energi fra biomasse	1.450
Indfasning af nul- og lavemissionsbiler i registreringsafgiften	950
Afgiftsfritagelse for brændsler og el til toge	625
Innovation og iværksætter mv.	6.272
Merfradrag for udgifter til forskning og udvikling	3.430
Forlængede momskredittider for små og mellemstore virksomheder	825
Straksafskrivning af udgifter til computersoftware og driftsmidler til forskning og forsøg	695
Udbetaling af skatteværdien af underskud fra forsøgs- og forskningsudgifter (skatte kreditter)	580
Straksafskrivning af udgifter til små aktiver og aktiver med kort levetid	485
Fradrag for selvstændiges udgifter til syge- og arbejdsskadeforsikringer	130
Almennyttige og kulturelle erhvervsformål	2.225
Fradrag for fondes almennyttige uddelinger og hensættelser	1.540
Nulmoms på aviser modregnet lønsumsafgift	425
Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.	4.130
Lempeligere beskatning af udenlandske forskere og nøglemedarbejdere (forskernedordningen)	1.250
Skattefritagelse for avancer på selskabers noterede porteføljeaktier	1.005
Skattefritagelse for løn ved arbejde om bord på skibe registreret i DIS (DIS-ordning)	1.000
Lempeligere beskatning af rederivirksomhed (tonnageskatten)	630
Nedslag i udbytteskatten af selskabers noterede porteføljeaktier	120
Øvrige	8.945
Lavere dieselafgift for lastbiler, busser mv.	2.700
Lavere ansættelse af grundværdi på produktionsjord (bondegårdsreglen)	1.275
Lempelser og fritagelser for energiafgift for jordbruget mv. og diverse processer	1.200
Afgiftsfritagelse for brændsler til skibe, færger og fiskere	1.150
Midlertidig udskydelse af betalingsfrister og rentefrie lån for moms og lønsumsafgift i forbindelse med COVID-19	615
Skattefritagelse af gratis betalingsrettigheder og kvoter	255
Midlertidig udskydelse af betalingsfrister og rentefrie lån for A-skat og AM-bidrag i forbindelse med COVID-19	200
Særligt fradrag for dagplejere (dagplejerfradrag)	190
Skatteudskydelse gennem andelsselskaber	145
Lempeligere beskatning ved genanbringelse af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom	130
Afgiftsfritagelse for brændsler til fly	100
I alt via skattesystemet	24.665

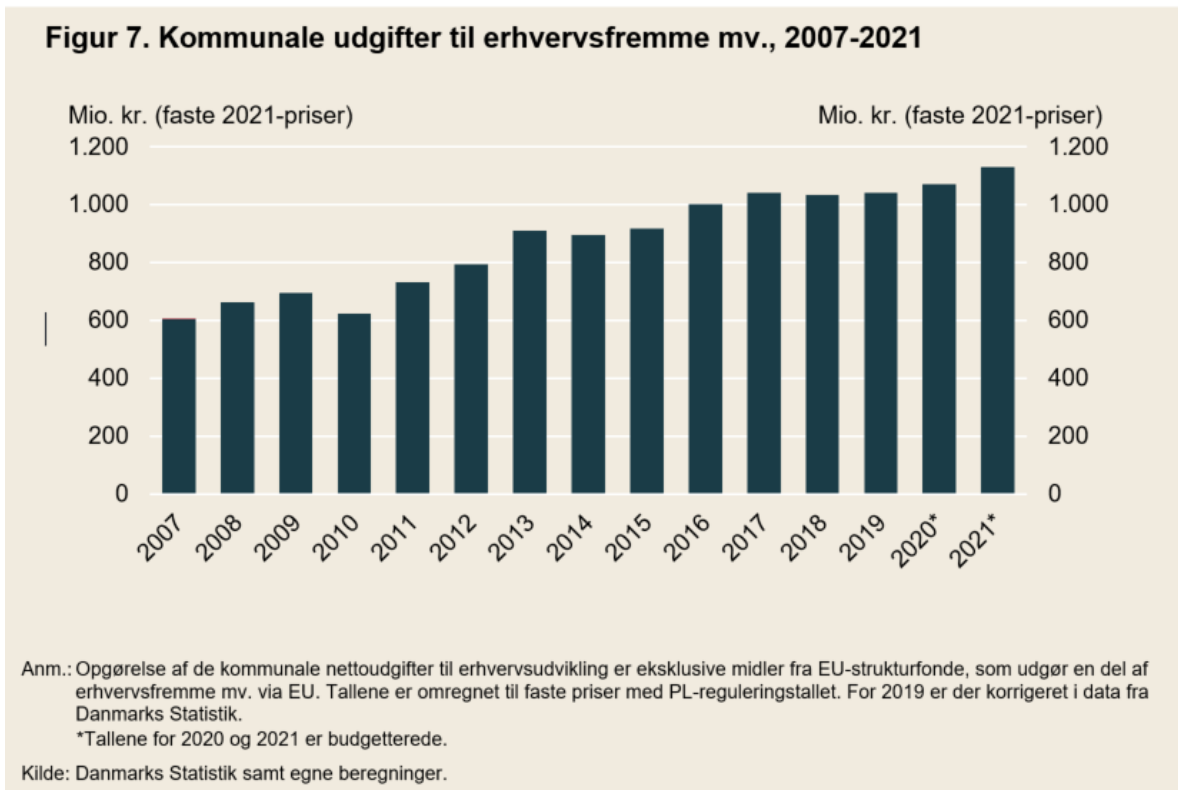
Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via skattesystemet på minimum 100 mio. kr. »I alt« dækker over de samlede udgifter via skattesystemet og omfatter udover de viste ordninger også skatteudgifter på mindre end 100 mio. kr.

Kilde: Skatteministeriet

6. ERHVERVSFREMME MV. VIA EU OG KOMMUNER

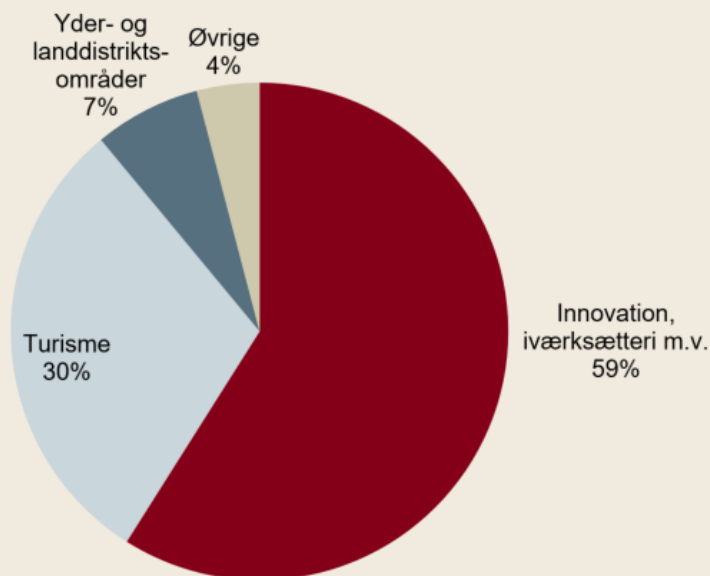
Ud over den statslige erhvervsfremme mv., som Folketinget har direkte indflydelse på via finanslove, skattelovgivning eller anden dansk lovgivning, afholder kommuner og EU også udgifter til erhvervsfremme mv.

De kommunale udgifter, fx til iværksætter og turisme, forventes at beløbe sig til ca. 1,1 mia. kr. i 2021, se figur 7. Der er sket en betydelig stigning i kommunernes udgifter til erhvervsudvikling mv. siden 2007.

Udgifterne går blandt andet til at fremme vækst i det lokale erhvervsliv og udvikling af yder- og landdistriktsområder.

Over en fjerdedel af udgifterne anvendes til at fremme turisme i kommuner, se figur 8.

Figur 8. Kommunale udgifter til erhvervsudvikling, 2021*

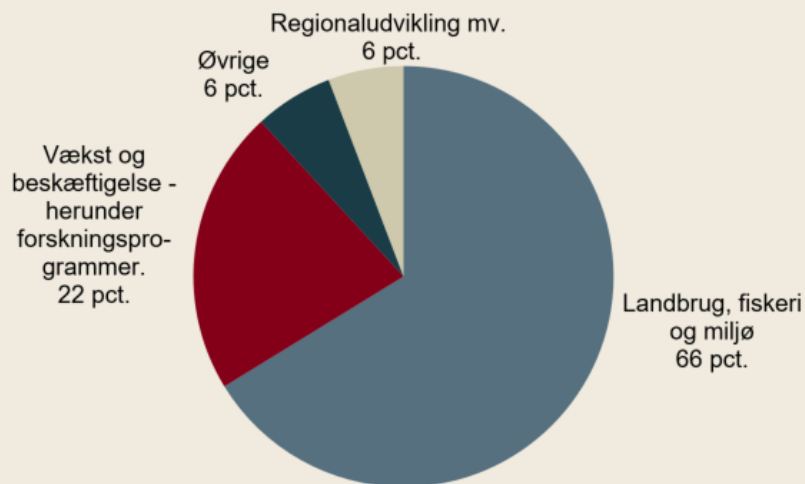
Anm.: Opgørelse af de kommunale budgetter til erhvervsudvikling er eksklusive midler fra EU-strukturfonde, som udgør en del af erhvervsfremme mv. via EU. Der kan være forskel på, hvordan kommunerne konterer udgifterne, da erhvervsfremmeaktiviteterne er organiseret forskelligt i de enkelte kommuner. Opgørelsen er derfor behæftet med usikkerhed.

*Tallene fra 2021 er budgetterede.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

EU-midlerne til erhvervsfremme mv. i Danmark udgjorde 11,2 mia. kr. i 2019. Heraf udgjorde erhvervsfremme mv. til landbrug, fiskeri og miljø den største del med 7,4 mia. kr., svarende til 66 pct., se figur 9. Landbrugsstøtten udgør hovedparten heraf. 22 pct. af EU-støtten anvendes til forsk-

ningsprogrammer, innovation, iværksætteri mv., og 0,7 mia. kr. går til områder via Social- og Regionalfonden, svarende til 6 pct. Den øvrige del dækker omkostninger til administration samt en række mindre initiativer inden for kultur, sundhed og forbrugerrettigheder mv.

Figur 9. Fordeling af EU-støtte til Danmark til erhvervsfremme mv., 2019

Anm.: Regional- og socialfondsmidler indgår i EU-støtten. På grund af afrunding summer tallene ikke nødvendigvis til 100.
Kilde: EU Budget 2019 Financial Report.

7. TEMA OM COVID-19 HJÆLPEPAKKER

For at inddæmme smitten med coronavirus lukkede dele af Danmark og dansk erhvervsliv ned i midten af marts 2020. Nedlukningen blev fulgt op af hjælpepakker til erhvervslivet for at afbøde de afledte negative økonomiske konsekvenser. Hjælpen til erhvervslivet består af en række direkte kompensationsordninger, fx for virksomheders faste omkostninger og lønomkostninger. Hertil kommer støtte til virksomhederne i form af likviditetstilgængelighed samt garantiordninger og tiltag for at stimulere efterspørgslen i dansk økonomi.

Der er foreløbigt udbetalt 35,2 mia. kr. fra marts 2020 og frem til den 26. april 2021 i direkte kompensation. Dertil er der iværksat en række erhvervsfremmende kompensationsordninger på kulturområdet for ca. 1 mia. kr. I 2020 alene blev der udbetalt kompensation gennem hjælpepakker til erhvervslivet for 27 mia. kr.

Der desuden stillet en række likviditetstilgængelighed for virksomheder på i alt ca. 593 mia. kr. på skatteområdet, fx gennem udskudte betalingsfrister for moms, A-skat mv. Der er der stillet garantier for ca. 7 mia. kr.¹ Endvidere er der iværksat en række stimuli-initiativer i lyset af COVID-19 og den forventede lavere internationale efterspørgsel, fx i forhold til eksporterhverv og den hjemlige turisme/oplevelsesøkonomi.

Finansministeriet skønner, at der er etableret COVID-19 relaterede stimuli-initiativer rettet mod erhvervslivet og understøttelse af efterspørgslen for 135 mia. kr. i perioden 2020-2022.

Økonomiske tiltag i kølvandet på COVID-19 krisen over tid
De første initiativer til at holde hånden under dansk økonomi blev aftalt i første halvdel af marts 2020. Det blev blandt an-

¹ For 2020 alene er der stillet garantier for 9 mia. kr. Beløbet for garantiordningerne er lavere i perioden marts 2020 til april 2021 sammenlignet med beløbet for 2020, da nogle virksomheder har indfriet deres lån.

det besluttet at styrke likviditeten i danske virksomheder ved at udskyde fristen for betaling af A-skat og moms samt at indføre en kompensationsordning til arrangører med arrangementer med mindst 1.000 deltagere.

Medio marts 2020 blev der indgået en trepartsaftale om en midlertidig lønkompensationsordning for lønmodtagere på det private arbejdsmarked. Det blev efterfulgt af en støttepakke til dansk erhvervsliv med blandt andet kompensation for virksomheders faste omkostninger og en kompensationsordning for selvstændige, freelancere mv. Hjælpepakkerne er både generelle og meget brede og samtidig baseret på simple kriterier knyttet til fx omsætningsfald og omfang af hjemsendelse af medarbejdere.²

I marts 2020 blev der også etableret garantiordninger i regi af EKF og Vækstfonden, der skal gøre det lettere for virksomheder, der har omsætningsstab grundet COVID-19 pandemien, at få nye lån, kreditter og garantier i deres pengeinstitut.

De første, generelle kompensationsordninger blev udfaset i sommeren/efteråret 2020 og erstattet af målrettede kompensationsordninger for virksomheder mv., der var direkte ramt af restriktioner eller leverandører til virksomheder, der var direkte ramt af restriktioner. Den lokale nedlukning i Nordjylland i starten af november 2020 betød desuden en kortvarig lokal genindførsel af de tidligere generelle kompensationsordninger.

Som følge af stigende smitte og nye nedlukninger blev de generelle hjælpepakker genindført 9. december 2020. Regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier blev i marts 2021 enige om en faseopdelte genåbning af samfundet. Med rammeaftalen blev det desuden aftalt, at de generelle kompensationsordninger løber frem til og med den 30. juni 2021, hvorefter de skal udfases, i takt med at samfundet genåbnes yderligere.

² Rapport fra den økonomiske ekspertgruppe vedrørende udfasning af hjælpepakker af den 27. maj 2020.

Undervejs har økonomiske eksperter rådgivet regeringen om tilrettelæggelse af hjælpepakker til erhvervslivet, herunder timingen med restriktioner og genåbninger, hvoraf den seneste blev nedsat i april 2021 for at komme med anbefalinger til, hvordan sammensætningen og udfasningen af hjælpepakkerne skal designes fra d. 1. juli 2021 og frem. Et særligt fokus er her, hvordan man kan holde hånden under virksomheder i særligt udsatte brancher med fokus på underleverandørerne.

En økonomisk ekspertgruppe anbefalede i en rapport af 3. maj 2021, at hjælpepakkerne bør ophøre i deres nuværende form fra d. 1. juli 2021, dvs. at de eksisterende kompensationsordninger ophører, og at de brede likviditetsordninger på skatteområdet ikke forlænges, men ophører, når betalingerne forfalder. Omvendt anbefalede ekspertgruppen også, at der i en periode efter d. 1. juli 2021 etableres nye tilpassede ordnin-

ger, der tager hånd om særligt udsatte virksomheder, mens de eksisterende ordninger for tvangslukkede virksomheder fortsætter.

Kompensationsordninger til erhvervslivet via hjælpepakker
Hjælpepakkerne til erhvervslivet kan opdeles i midlertidige kompensationsordninger på erhvervsområdet og likviditetsordninger (herunder garantier).

De foreløbige udbetalinger til erhvervslivet fra kompensationsordningerne fremgår af tabel 4. Beløbet forventes at vokse yderligere, eftersom der stadig er ubehandlede ansøgninger, og det stadig er muligt at ansøge om kompensation. Omvendt vil nogle virksomheder betale kompensation tilbage i forbindelse med efterkontrollen af kompensationsordningerne.

Tabel 4. Kompensationsordningerne pr. 26. april 2021

	Udbetalt beløb (mia. kr.)
Midlertidige kompensationsordninger	
Lønkompensationsordningen	16,3
Kompensationsordning for faste omkostninger	10,1
Kompensationsordning for selvstændige mv.*	8,5
Arrangementsordningen	0,3
I alt	35,2

Anm.: Data er opgjort per 26/04-2021. *Kompensationsordning for selvstændige mv. omfatter kompensationsordning for selvstændige, freelancere med B-indkomst, freelancere med blandet indkomst (kombinatorer).

Kilde: Erhvervsstyrelsen

Midlertidige kompensationsordninger på erhvervsområdet
Midlertidige kompensationsordninger indeholder kompensation for faste omkostninger for virksomhederne, kompensation for tab af omsætning for selvstændige og lønkompensation for hjemsendte lønmodtagere samt en lang række tiltag for specifikke områder.

Den økonomiske ekspertgruppe vurderede i deres rapport vedrørende udfasning af hjælpepakker af den 27. maj 2020, at »hjelpepakkerne var en investering i, at danske job og virksomheder ikke skulle gå tabt på grund af en kortvarig, men massiv krise. Der var bred tilslutning til indsatsen. Alle Folketingets partier indgik i hovedaftalen, og på arbejdsmarkedsområdet er der indgået en trepartsaftale om lønkompensation«.

Lønkompensationsordningen

I den generelle lønkompensationsordning kan virksomheder hjemsende medarbejdere med lønkompensation, hvis de står overfor at afskedige minimum 30 pct. af medarbejderstaben eller mere end 50 ansatte. Der kan søges kompensation for hele virksomheden (CVR-nummer) eller for selvstændige enheder. Der kan i ordningen opnås lønkompensation for 75

pct. af lønnen for funktionærer og 90 pct. af lønnen for ikke-funktionærer, dog maksimalt 30.000 kr. pr. måned.

Tvangslukkede virksomheder kan søge den generelle lønkompensationsordning eller – hvis de har nul-omsætning – ordningen for tvangslukkede virksomheder. Kompensationen i de to ordninger er den samme. I ordningen for tvangslukkede virksomheder kan der således også søges om lønkompensation for 75 pct. af lønnen for funktionærer og 90 pct. af lønnen for ikke-funktionærer, dog maksimalt 30.000 kr. pr. måned.

Kompensationsordningen for faste omkostninger og faste omkostninger light

Alle virksomheder har adgang til den generelle kompensationsordning for faste omkostninger, hvis de har en omsætningsnedgang på minimum 30 pct. i perioden i forhold til en referenceperiode, der i udgangspunktet udgør den tilsvarende periode i 2019. Virksomheder, der er tvangslukket og ingen omsætning har i restriktionsperioden, kan få dækket 100 pct. af deres faste omkostninger.

Ordningen kompenserer dele af virksomhedens omkostninger, der er uafhængige af virksomhedens salg, produktion

og distribution, og som virksomheden vil skulle afholde, selv om den ikke har omsætning i en periode.

Søger virksomheden om kompensation for faste omkostninger light, dækkes virksomhedens stedbundne faste omkostninger op til 150.000 kr. pr. måned pr. enhed. På light-ordningen gælder samme adgangs- og dokumentationskrav som på den 'almindelige' ordning for faste omkostninger, men virksomhederne er ikke pålagt revisorbistand ifm. ansøgningen grundet det lavere kompensationsloft.

Såfremt en virksomhed har en række p-enheder, kan de modtage 50 pct. kompensation for stedbundne faste omkostninger, såfremt virksomheden oplever en omsætningsnedgang på min. 30 pct. Tvangslukkede p-enheder, der har nulomsætning i lukkeperioden, kompenseres for 100 pct. af de stedbundne faste omkostninger, dog maks. 150.000 kr. pr. måned pr. enhed.

Stedbundne faste omkostninger betegnes som faste omkostninger relateret til virksomhedens fysiske CVR-registrerede adresse (hjemstedsadresse), herunder husleje, renter og bidrag på lån i ejendommen, forbrugsudgifter til el, vand og varme samt ejendomsforsikring og -skatter.

Under kompensationsordningen for faste omkostninger kompenseres virksomheder ift. deres omsætningsnedgang, dvs. at virksomheder med større omsætningsnedgang vil få dækket en større andel af deres faste omkostninger end virksomheder med mindre omsætningsnedgang. Konkret beregnes virksomhedernes kompensationssats efter en kompensationstrappe, hvor virksomheder kan modtage op til 90 pct. kompensation. Særligt for tvangslukkede virksomheder gælder det, at de kan modtage 100 pct. kompensation i den periode, de er underlagt forbud mod at holde åbent, såfremt de i perioden har nulomsætning

Kompensationsordning for selvstændige

Der kan opnås kompensation via selvstændigordningen, hvis man har et forventet omsætningstab på minimum 30 pct. Der kan kompenseres 90 pct. af omsætningstab op til et kompensationsloft. Tvangslukkede selvstændige med nul-omsætning kan få 100 pct. i kompensation op til et kompensationsloft. Fra ordningens opstart og frem til 9. december 2020 er kompensationsloftet 23.000 kr. pr. måned. Fra og med den 9. december 2020 kan selvstændige med ansatte få op til 33.000 kr. pr. måned i kompensation, mens selvstændige uden ansatte kan få op til 30.000 kr. pr. måned i kompensation. For at modtage mere end 23.000 kr. i kompensation pr. måned er det et krav, at den selvstændige ikke trækker mere end 23.000 kr. pr. måned ud af virksomheden. Dette krav gælder fra og med den 1. februar 2021. Kompensationsordningen for selvstændige er målrettet selvstændige med maksimalt 25 ansatte. Den selvstændige skal være væsentligt beskæftiget i virksomheden i hele kompensationsperioden og må maksimalt have en årlig personlig indkomst på 800.000 kr.

Kompensationsordning for freelancere med B-indkomst

Der kan opnås kompensation via ordningen for freelancere med B-indkomst, hvis man har et forventet B-indkomstab på minimum 30 pct. Der kan kompenseres 90 pct. af B-indkomsttab, dog maks. 23.000 kr. pr. måned.

Kompensationsordning for freelancere med blandet indkomst (kombinatorer)

Der kan opnås kompensation via ordningen for freelancere med blandet indkomst, hvis man har et forventet indkomstab på minimum 30 pct. Frem til den 9. december 2020 var det muligt at få kompensation for tabt A- og B-indkomst. Fra og med den 9. december 2020 er det også muligt at få kompensation for tabt overskud i selvstændig erhvervsvirksomhed samt tabt A- og B-indkomst. Der kan kompenseres 90 pct. af det samlede indkomstab, dog maks. 20.000 kr. pr. måned.

Arrangørordningen

Arrangørordningen muliggør kompensation til arrangører af arrangementer med offentlig adgang og mindst 350 forventede deltagere, som er aflyst, udskudt eller væsentligt ændret som følge af COVID-19-restriktioner.

Ordningen kompenserer arrangører for underskuddet i arrangementet, som restriktionerne har medført. Der kompenseres både for arrangørers variable omkostninger, herunder fx kontrakter med leverandører, materialer, COVID-19-test osv., og for arrangementets andel af arrangørers faste omkostninger og faste lønninger mv.

Arrangørordningen er med den politiske aftale af 15. marts 2021 blevet videreført frem til 30. september 2021, såfremt restriktionerne forlænges. Der indføres endvidere en kompensationstrappe fra den 1. maj 2021 for arrangementer, der er planlagt afholdt efter denne dato. Konkret indføres der procentvise lofter for den maksimale kompensation alt efter størrelsen af den pågældende kontraktsum mellem en arrangør og leverandør. Desto større beløb, desto større krav om tabsbegrænsning. Med trappen er der således søgt balance, hvor arrangører får større klarhed om kompensation, samtidig med at incitamentet til at tabsbegrænse bevares.

Hjælpepakker på kulturområdet

Corona-krisen medførte også et behov for ekstraordinære løsninger for at understøtte kulturlivet. Kulturaktører uden offentlige driftstilskud eller med et offentligt driftstilskud på op til 50 pct. har kunnet benytte sig af hjælpepakkerne under Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet mv. Der opstod imidlertid et behov for en lang række tiltag for specifikke områder af kulturlivet, både for de institutioner, organisationer og aktører, der modtager mere end 50 pct. i offentligt driftstilskud, og for de private og kommercielle aktører. Der blev iværksat en række erhvervsfremmende tiltag, se tabel 5. Der er desuden etableret en lang række øvrige ordninger til kulturlivet, som ikke indgår i tabellen, fordi de ikke vurderes at udgøre erhvervsfremme.

Tabel 5. COVID-19 relaterede og erhvervsrettede hjælpepakker på kulturområdet pr. 21. marts 2021

	Bevilling (mio. kr.)
Biografpulje	15
Kompensation for medievirksomheders tabte annonceindtægter i forbindelse med COVID-19	158
Kompensation til sæsonbetonet scenekunst (nødpulje 2)*	43
Pulje til film- og tv-produktioner	25
Pulje til refusionsordning på billetter til kultur-, forenings- og idrætsaktiviteter (Sommerpakken)*	179
Støtte til forlystelsesparker og deres erhvervskøretøjer til tilsyn i 2020	2
Aktivitetspulje til kulturaktiviteter*	594
Pulje til kompensation for produktionsomkostninger for sæsonafhængige kunstnere mv.	2
I alt	1.016

Anm. 1) Bevillingerne er opgjort som de faktiske bevillinger. Ved nedskrevne bevillinger ved årsskiftet 2020/2021 fremgår den nedskrevne bevilling og ikke den oprindeligt afsatte bevilling. Der er ikke medtaget budgettal for 2021 mht. efterregulering, hvor der ikke er afsat en egentlig bevilling til det. 2) Hjælpepakker, der både kan søges af private og kommercielle aktører og af institutioner mv., der modtager mere end 50 pct. i offentligt driftstilskud, er angivet med *. 3) Bevillingstallene er opgjort pr. 21. marts 2021 og indeholder de bevillinger, der er tiltrådt af Folketingets Finansudvalg pr. denne dato. På grund af afrunding summer tallene ikke nødvendigvis.

Likviditetstiltag på skatteområdet

For at styrke virksomhedernes likviditet har man ad flere omgange udskudt angivelses- og betalingsfristerne for bl.a. virksomhedernes A-skat, arbejdsmarkedsbidrag, B-skat og moms

samt lønsumsafgift for visse virksomheder. Derudover er der indført låneordninger, så virksomhederne har fået mulighed for at få rentefrie lån i indbetalt moms og lønsumsafgift samt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag, se tabel 6.

Tabel 6. Likviditetstiltag som følge af COVID-19 på skatteområdet

Likviditetsinitiativer	Likviditet stillet til rådighed (mia. kr.)	Udnyttelse af ordningen (mia. kr.)
Udskydelse af betalingsfrister for indkomstskatter, moms- og lønsumsafgift og andre afgifter	333	333 ¹
Rentefri låneordninger for moms og lønsumsafgift samt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	260	38 ²
- Heraf låneordninger for moms og lønsumsafgift	117	25 ²
- Heraf låneordninger for A-skat og AM-bidrag	143	13 ²
I alt	593	371¹²

Anm.: 1) Træk på udskydelse af de generelle betalingsfrister kan ikke umiddelbart opgøres, da alle virksomheder får udskudt betalingsfristerne. Opkrævning af virksomheders skatter og afgifter foregår ved, at virksomheden indbetaler til den såkaldte skattekonto. Virksomheder, der ikke ønsker at gøre brug af de udskudte betalingsfrister, kan indbetale et tilsvarende beløb på skattekontoen, da loftet over indestående på skattekontoen midlertidigt er de facto afskaffet frem til 1. maj 2023. Der er i opgørelsen ikke taget højde for evt. frivillige indbetalinger til skattekontoen. 2) Udnyttelsen af låneordningerne baseres på udnyttelsen af de låneordninger, hvor ansøgningsperioden er afsluttet pr. 28. april 2021. For uafsluttede låneordninger, er der forudsat en anvendelsesgrad på 10 pct. for A-skattelåneordninger og 20 pct. for moms-låneordninger på baggrund af erfaringer fra anvendelse af afsluttede låneordninger.

Kilde: Skatteministeriet

Garanti- og låneordninger

For at styrke COVID-19-ramte virksomhedernes adgang til likviditet er der etableret en række garanti- og låneordninger i regi af Vækstfonden og EKF. Derudover er der etableret en statslig garantiordning i Rejsegarantifonden, der er målrettet danske pakkerejseselskaber.

Garantiordninger i Vækstfonden og EKF til SMV'er

Der er etableret statslige garantiordninger i Vækstfonden og EKF med en samlet kapacitet på 17,85 mia. kr. målrettet SMV'er. Ordningerne giver virksomheder, der er økonomisk ramt af COVID-19, nemmere adgang til ny likviditet. SMV-ordningerne giver virksomheder mulighed for at søge om lån eller kredit i banken med 90 pct. statsgaranti.

COVID-19-matchfinansieringsordninger i Vækstfonden

Der er etableret særlige COVID-19-matchfinansieringsordninger i Vækstfonden målrettet hhv. iværksættere i de tidlige faser og venturevirksomheder. Ordningerne har en samlet kapacitet på 4,5 mia. kr., heraf 1,8 mia. kr. i tabsrammer. Matchfinansieringsordningerne styrker iværksættere og vækstvirksomheders adgang til risikovillig kapital via attraktiv lånefinansiering i Vækstfonden. Vækstfonden vil som udgangspunkt tilbyde 1:3-matching med private investeringer og for nogle virksomhedstyper kunne tilbyde fuld statslig finansiering.

Rejsegarantifonden

Der er etableret en statslig garantiordning i Rejsegarantifonden med en samlet kapacitet på 2,25 mia. kr. målrettet danske pakkerejseselskaber, der er medlem af Rejsegarantifonden.

Ordningen giver rejseselskaberne mulighed for at få dækket de faktiske omkostninger ved aflyste og afbrudte rejser som følge af COVID-19. Derudover er der ydet tilskud på samlet 725 mio. kr. samt etableret en tabsramme på 300 mio. kr. til dækning af konkursramte selskabers træk på garantiordningen.

Statslig garantidækning i EKF – Danmarks Eksportkredit

Der er desuden etableret en statslig garantidækning i EKF på 30 mia. kroner, heraf 5 mia. kr. i tabsrammer, der sikrer, at de danske kreditforsikringsselskaber kan opretholde forsikringskapaciteten. Ordningen gælder for forretninger med korte kredittider på op til 180 dage. Med ordningen påtager staten sig en del af de private kreditforsikringsselskabers risiko for tab på virksomhedernes samhandel. Til gengæld oprettholder de private kreditforsikringsselskaber forsikringskapaciteten i det danske marked under coronakrisen.

Øvrige stimuli-initiativer til genopretning af dansk økonomi

Danmark har siden coronapandemiens begyndelse i marts 2020 gennemført en markant finanspolitisk indsats. Samlet set skønnes den økonomiske politik inkl. lønkompenationsordningen at holde hånden under ca. 85.000 jobs i 2021 og 40.000 jobs i 2022.³

Der blev i 2020 gennemført en række stimuli- og eksportinitiativer til at understøtte den økonomiske aktivitet, se boks 2. For perioden 2020-2022 ventes der i alt gennemført stimuliinitiativer for 135 mia. kr. – hvoraf hoveddelen er målrettet erhvervslivet. Stimuli-initiativerne har til formål at øge akti-

³ Danmarks Konvergensprogram 2021, april 2021.

viteten i samfundet og samtidig sikre en grøn genstart. Danmark ventes endvidere gennem EU's genopretningsfacilitet

at modtage omkring 10 mia. kr., som bl.a. skal understøtte en grøn og digital omstilling.

Boks 2. Initiativer til genopretning af dansk økonomi

Der er indført en række finanspolitiske tiltag for at genoprette dansk økonomi og eksport og sætte rammerne for at virksomhederne og arbejdsmarkedet står klar til fornyet økonomisk fremgang og dermed en hurtig genstart af aktiviteten i dansk økonomi. De mange aftaler og tiltag omfatter blandt andet:

- Suspendering af kommuner og regioners anlægslofter for 2020 (marts 2020)
- Grøn boligaftale 2020 (maj 2020)
- Sommerpakke (juni 2020)
- Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020)
- Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler (december 2020)
- Aftale om stimuli og grøn genopretning (december 2020)
- Aftale om grøn skattereform (december 2020)

Der er endvidere indgået flere aftaler til genstart af de danske eksporterhverv i lyset af COVID-19 og den forventede lavere internationale efterspørgsel på baggrund af anbefalinger fra erhvervslivet gennem genstartsteams. Konkret er der bl.a. udmøntet en eksportpakke på 485 mio. kr. i 2020, hvor der var fokus på dels at håndtere specifikke og meget aktuelle eksportudfordringer, særligt for SMV'erne, og dels at prioritere midlerne med fokus på at understøtte en grøn og digital genstart af eksporterhvervene. I december 2020 blev der i forbindelse med finanslovsaftalen for 2021 indgået aftale om at afsætte yderligere 575 mio. kr. årligt i 2021-2023 til en nye eksportpakke. Heraf er størstedelen udmøntet til bl.a. eksportfremme, styrket myndighedssamarbejde og styrkede finansieringsmuligheder og risikodækning for eksportører hos EKF. Eksportpakken finansierer også strategien for en af dansk eksports styrkepositioner i form af life-science. Den resterende del af eksportrammen er afsat til yderligere eksportinitiativer i 2021-2023.

Kilde: Erhvervsministeriet og Finansministeriet, Danmarks Konvergensprogram 2021

Hermed slutter redegørelsen.